

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrt leta 80 kr. — Naročnina se pošilja upravnistvu v tiskarni sv. Cirila, koroške ulice, št. 5. — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamezni listi dobé se v tiskarni in pri g. Novak-u na velikem trgu po 5 kr.

Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Vabilo k naročbi.

 Z mesecem marcijem poteklo je naročnikom četrletnikom naročilo. Prosimo torej, naj se podvzajo nadalješnjo naročnino doposlati, da se jim določiljanje lista ne pretrga ali ustavi. List stane do 1. julija 80 kr., do 1. oktobra 1 fl. 60 kr. in do konca leta 2 fl. 20 kr.

Naročnina, nova in zastala, naj se nam pošlje po poštnih nakaznicah.

Upravištvo.

Denar sveta vladar.

Naše, slov. ljudstvo ima nekaj na sebi, česar pri družih ljudstvih ni ali ni vsaj v toliki meri. Kakor je namreč nam ljubo, če nam daje kdo zaslužka, tako ga dajemo tudi mi drugim, a ne vprašamo veliko za to, ali nam ga more in hoče drugi tudi dati.

In ravno to je, česar ne dobimo v naših dneh od drugih, tedaj od ljudi, ki niso naše krvi, ali pa, če so, tisto zatajé. Na vseh straneh se zapéra našim ljudem zaslužek in kar ne potegne manj, ne daje se jim denarja, če jim ga je treba. To se kaže posebno pri hranilnicah, ki so v rokah nemčurskih mogotcev. V Gradci, v Mariboru in po neki strani tudi na Ptui, v Celji in v Ljubljani se več ne vpraša, je li človek, ki išče denarja na posodo, vreden, da se mu še zaupa, ampak ondi jim gre za to, ali vleče z Nemci ali pa je — ne bodi grdo rečeno — Slovenec.

Tembolj pa smo veseli, da imamo sedaj že slov. denarne zavode, posojilnice, ki pomagajo našim ljudem iz zadrege, ako so vredni še zaupanja. Pred nami leži računski sklep „Hranilnega in posojilnega društva“ na Ptui in sicer za upravo leto 1887. O njem imamo to-le veselo poročilo:

Dne 23. sušca t. l. imelo je „hranilno in posojilno društvo“ svoj četrti občni zbor. Temu zboru predložil se je računski sklep za četrto

poslovno leto, to je za dobo od 1. prosinca 1887 do 31. grudna 1887.

Iz ustmenega poročila načelstva do združnikov povzeli smo sledeče stvari. Zadruga izpolnila je svoje četrto leto. Ko je leta 1884. stopila v življenje, bile so gospodarstvene razmere v okraju že nepovoljne; Slovenci pa so si morali omisliti lastni denarni zavod, ker so njih politični nasprotniki po svoji brezobzirnosti in krutosti do tega silili. Zadruga imela je koj s prva tekmovali z dvema starima denarnima zavodoma; nje stanje bilo je že zaradi tega težavno. Strast političnih nasprotnikov Slovencev se dozda še ni pomirila, ker uvidevajo, da zadruga napreduje, da je ni mogoče zadušiti. To so s prva skušali doseči po posebnih manevrih, in še zdaj skušajo doseči z obrekovanjem in s tem, da trosijo razne laži o njej med svet.

Pravi in zavedni Slovenci se za to malo zmenijo, mlačneže pa lahko prepriča predloženi računski sklep, da posojilnica počasi, toda leto za letom napreduje.

Napredek kaže število združnikov, ki je znašalo koncem leta 1887 že 1672 in visokost vplačanih deležev, katerih je bilo 24.161 gld.; hranilnih vlog bilo je koncem leta še 164.322 fl. 85 kr., tedaj več za 26.682 fl. 94 kr. nego prejšnje leto, da-si se je med letom vzdignilo 61.037 fl. 40 kr. Denarni promet znašal je 353.777 gld. 70 kr., tedaj 165.613 gld. 84 kr. več, nego leta 1886. Tudi rezervna fonda sta se znatno povejšala, kajti oba vkup znašata 11.122 fl. 95 kr.

Kakor prva tri leta, delali so odborniki tudi minolo leto brezplačno in čisti dobiček, ki je znašal 3130 gld., bode se vsled sklepa občnega zbora pripisal posebnemu rezervnemu fondu, isto se je zgodilo tudi prejšnja leta. Dozdaj zadruga ni imela nobene izgube. Tudi bodoče leto obrestovala bode hranilne vloge po 5 od 100 gld., od dolžnikov pa terja 6 od 100 fl.

V načelstvo so se izvolili dozdajni odborniki spet, isto tako v nadzorstvo. To bode

gotovo tudi pripomoglo, da si pridobi zadruga vedno več zaupanja in podpornikov, v vseh krogih. Uspeh kaže, da je bila posojilnica za Slovence Ptujskega okraja potrebna, da se bode razvijala, akoravno so gospodarstvene naše razmere nepovoljne; toda, Slovenci moramo priti do spoznanja, da se moramo mi, ker nas je malo in nismo bogatini, vsi ravnati po geslu: „Svoji k svojim“ in delati z združenimi močmi. V to pomozi Bog!

Jeden dan iz življenja župana.

Zapisal Ivan Gabršek.

Komu je neznano, koliko in kako razno-terih opravil so malo, da ne vse postave naložile županstvu? In kdo ne pozna vsakojakih sredstev, ki se povsodi uporabljajo z namenom, županu delati sitnosti in preglavico?

Se vé, da ni tu govorice o mestnih županih, ki imajo na razpolago dokaj uradništva, dobre ali pičle veljave, nam gre govoriti o naših županih po deželi.

Marsikateri župan iz mesta zaničljivo zmaje z rameni, ako sreča vrstnika z dežele, s kmetov, češ, saj ta ne vé, kaj je župan.

Mi pa trdimo, da vé ta bolj, ali prav za prav bolj čuti, kaj je županovanje, kakor pa oni. Mestni župan se v slabi volji znosi nad svojim uradništvom, kmečkemu županu niti na misel ne pride, da bi se hodil nad kom groziti, vesel je miru.

In dopisi, ki mu dohajajo večkrat, niso kar nič pristrčni, ne! odurno lice imajo, tu pa tam kako robato zabélo; no, saj dober želodec je županu potreben!

Dobri občanarji mu seveda malo nagajajo, tem več pa slabi; in ravno ti bi radi, da naj za nje župan še moli, kakor Zveličar za sovražnike. —

Ljudje si tedaj izvolijo za župana možé splošnega zaupanja, namreč ljudje: Slovenci. Navadno je izvoljen župan odličnejši gospodar poštenega imena in dostojnega vedenja.

Če je imovit posestnik, naložena mu je že z doma skrb za gospodarstvo, ta skrb pa ni kar si bodi, ona ga ima v oblasti od zore do mraka in to v znoji in težavah. Kedaj naj bi toraj županil? To uprašanje je gotovo tudi prvo, ki ga stavi župan sam sebi koj po izvolitvi. Hočeš, nočeš — moraš! Tri leta, tri dolga leta! „No, bo že kako“, pravi, kdor ima tajnika, če pa tega ni, in pri malih občinah ga ni — tedaj je pa žaltoval! Vstreči je treba ukazom, željam, prošnjam brezštevilnih zapovedujočih in ne zapovedujočih uradov, doma v občini skrbeti za mnogobrojne dolžnosti, in vse to za — čast!

Prijazni bralec naj nas spremi za nekaj ur, recimo za jeden dan k županu, da se tam

malo ogledamo, S prvim svitom mladega dne ga ni več tam, kjer mestni župani radi prebijejo do časa, ob katerem je naš župan že dela truden, če ne -- sit.

Ogledati je treba gospodarstvo, urediti, ukazati, kaj bode črez dan storiti. To mora opraviti v naglici, kajti čaka že strežaj, prinesel je uradna pisma s pošte. Od vseh vetrov pisma — dosti jih je in različnih, tako različnih, da se županu časi črno dela pred očmi. Ali — pogum velja! — Odpirajoč uradna pisma strogega gospoda okrajnega glavarja ga obhaja skoro vsakokrat nekak tuj strah, ker mu v teh pozdravljenih pogosto „ponudijo“ kako kazen, kazenskega pota in kakor že tem šibam pravijo.

Kadar je pregled teh uradnih poklonov pri kraji, tedaj se župan malo oddahne. Bog ne daj dolgo! Delati in vstreči je treba vsem tem terjatvam. Če bi le mir imel, mir, da opravi to! Pa miru ni! Še leži kupec listovin pred njim, ni jih še utegnil pregledati, vrata se odpró in notri stopi sosed ta ali ta, razjarjen je, hujuje se! Oni in oni sosed je po njegovem polji učinil brazdo, mejnik je odmeknil! Če župan ne pomaga, naj . . . ! Še ni končal svojega govora, že ustopi staro bablje, in toži solzna, da ji malopridni sin prevžitka ne dá; prav po žensko na dolgo in široko pravi in pravi brez konca in kraja; — ubogi župan! da bi le — žensk ne bilo!

Zopet — že tretji — je tu; smrdí po žganji; spričevalo hoče od župana, da res svojo mater podpira, da ga potem oprosté vojaščine! Tako gre to dalje in dalje, da županu že curkoma tekó potne srage po obličji! Se vé, da župan v mestu si kmalu pomaga, soseda nagne k sodniji, bablje k doktorju, žganjarja pa — skozi duri na čisti zrak.

Naš župan — tlačan pa mora vsakega potrpežljivo poslušati, svetovati, miriti, pomagati, sicer ga zatožijo ali pa mu življenje in uradovanje okisajo in ogrenijo, da mu je skóprneti. S koncem meseca prihruje krdelo občinskih beračev, takrat je pri županu, kakor v kaki veliki plačevalnici ali pa v — judovskem temeljnu. Vsi kričé, ta hoče nove hlače, oni škornje, ta ima premalo podpore, oni bi rad v bolnišnico itd. itd.

Z vsem tem pa še delavnost župana ni pri kraji. Če ga želé žandarji, iti mora; če pride potepin po odgonu, sprejeti ga mora, seveda uljudno; če pridejo vojaki — prijatelji ali so vražniki — kje je župan? Skrbeti mu je za potrebno, vsak mu očita, da ne razdeli prav prenočišča, vsak pravi, da se mu godi krivica. — Če se nabira milodarov, župan mora prvi odpreti mošnjo.

Njegovo oko mora biti na planem, na planini, na cesti, po hišah, po polji in dvoriščih, vsakemu je pripraven, vsakemu na odgovor —

župan — tlačan! Splaše ga po konci, če kje gori, če je povodenj, toča, goveja kuga, kolera; če se vrše razprave zaradi davka, klasifikacije konj, vojaški nabor — ko bi hoteli še naštevati, treba nam ogromnega prostora! Vsaki babi naj bi gledal v koš, kaj ima notri, če nima nezrelega sadja, popačenega mleka, masla itd.

Ker ima dan z nočjo vred le 24 ur, zato se je čuditi, da zamore opraviti, kar treba za dom; marsikateremu županu pa je županovanje tudi že prizadajalo gmotnih škod pri gospodarstvu. Ali naši slovenski župani potrpe, potrpe tudi, ako jih nadlegujejo različnjaki z nemškimi dopisi; kaj ne bi potrpel! saj smo ustvarjeni za trpljenje in za trud.

Po treh letih preteče opravilna doba županova. Vodil je po najboljši moči in vesti krmilo občine, marsikaj žrtoval, mnogo grenkote vžil. Ali hvale, te ljube zahvale naj nikar ne pričakuje od svojih občanov. Ako je še tako skrben bil, kopica nezadovoljnejev se še vendar najde.

Pri kozarci nosijo delovanje njegovo po čeljustih, očitajo mu to in ono, klepetajo kar tako tje v en dan in — pijejo tako dolgo, da se sami razcepijo v dva tabora. Nasledki niso nikoli dobri.

Zato pa klobuk raz glavo pred poštenim, vestnim slovenskim županom. Truda in skrbi polno je njegovo delovanje, nehvaležnost, so vraštvo in obrekovanje njegovo plačilo!

Gospodarske stvari.

O bezgu in njegovi koristi.

Ni iz lehka kako grmovje, ki ne terja manj, kakor bezeg, za to, da lepo vzraste in marsikako koristi pri gospodarstvu. Da je zemlja le nekaj mokrotna, služi bezgu, zato ga najde človek na odsojni strani poslopij, ob smetiščih, ob kupih kamenja itd. Skorej ni tako puste zemlje, da mu ne ugaja, skrbi pa že celo ne terja nobene.

Škoda, da se premalo obraja korist bezga. Njegov sad uporablja se le malo kje, najbolj še velja cvetje, nekaj za to, ker ima cvetje posebno prijeten okus, nekaj pa za to, ker je nekako vračilo.

Bezeg zdrži marsikako nevoljo, najhuja zima mu dene malo in zato še se nahaja tudi visoko v gorah. Za gorjance bi torej bezeg, kakor težko kaj druga, sodil. V vsaki legi še raste, bodi v osojni ali odsojni, se vé, da mu godi najboljše dobra prst; če je rahla in ne presuhotna, pa mu je še s tem ljubša. Sadeže t. j. sveže veje vtekneš v zrahlano in vlažno prst, pa ti že raste.

Za rabo pa je les, listje, cvetje in sadje. Marsikaj se nareja iz lepo belega lesa, listje

se porablja za mrčes — za to, da ga odpraviš iz hiše ali hleva. Listje se tudi suši in napravljajo se iz njega potlej nek čaj. Le-ta se pije gorek in pomaga pri nahodu, kašlju, driski, trganji po udih itd. Če že ne pomaga vselej, za prvo silo pa je vendar le pri roki.

Sad, t. j. jagodje bezgovo rabi se pri nas pa menda najmanj in vendar je to jagodje za marsikaj dobro. Naj navedemo za primer nekaj tacih reči.

Bezgovno sočje. — Jagode se posmukajo, za tem se denejo v vodo in skuhajo, pa prav dobro. Na to jih vsiplješ na sito in zmučkaš, ta ti nateče polni lonec tega soka. Le-ta sok se potem še prekuha; pene pa se odpravljajo pri kuhanji in kar ostane, to se spravi v kako steklenico. Če se steklenica dobro zadela, tedaj če se zatré vtakne v nje vrat in pa zapečati okoli in okoli, to ti ostane potlej tak sok dolgo časa za rabo. Iz njega se naredi okusna juha, ako se ga dene nekaj v vodo in pa s sladkorjem pomeša. Tega vzameš več ali manj, kakor so pač ljudje, za katere kuhaš, več ali manj sladkojedni. Ako imaš pri roki še kopišnja, to je enako pridelanega sadu kopišnjic in deneš vsacega enako mero v vodo, da se ti lepo skuha, tedaj pa ti bode juha še posebno dobra.

Bezgov močnik. — Ako ima gospodinja veliko bezgovih jagod, lahko napravi za na mizo bezgov močnik. Napravi se tak močnik, kakor se dela češpljev. Posebno dober pa postane tak močnik, če se bezgu pridene blizu polovica češpelj ali pa sliv.

Bezgovno vino. — Da se dela iz bezgovih jagod tudi vino, ne gre morebiti ljubeznjivi bralki in še manj bralcu v glavo, vendar pa je resnica. V krajih, kjer ne raste trs, pač pa imajo bezga dovolj, dela se tudi vino iz bezgovih jagod. Okus mu je bojda prav prijeten, posebno lepa pa mu je barva. Napravljajo pa se to vino, kakor sploh iz sadja.

Kakor se torej vidi, daje se tudi bezeg obrniti v prid, ako le kdo hoče. Juha in pa še posebej vino iz bezga utegne ustrezati bolnikom, posebno ta čas, če jih drži bolezen dolgo v postelji in že človek ne zna, kaj jim napravi, da še jim ugodí in jim napravi še kako spremembo.

Zmrzla jajca.

Sedaj je sicer zima že pri kraji in ljuba spomlad se nam ponuja z vso svojo lepoto, vendar pa še poročamo dnes, o posebnem zdravilu — o takem za zmrzla jajca. Ni redko, da zmrznejo jajca v shrambi, ki ni dovolj topla ali pa tudi, ako znese kura jajca na takem kraji, da jih ne najde človek koj h kratu. Kaj je početi s takim jajcem? Ako skuhaš tako jajce ali ga stereš za kako jed, ne velja ničesar, vendar pa tako jajce ni za to, da ga zavrže skrbna in modra gospodinja. Ona dene ga v

studenčnico, pa z jajcem vred vsiplje tudi nekaj kuhinjske soli v vodo. Nekaj časa naj ostane tako jajce potem v vodi in ono ti postane dobro. Taka voda namreč vzame jajcu zimo in ne pozna se več na njegovem okusu, da je bilo zmrzlo.

Sejmovi. Dne 7. aprila v Dobji in v Poličanah. Dne 9. aprila v Vojniku, v Št. Lenartu v Slov. Gor., v Mariboru (za konje in živino), pri M. Snežni in v Rogatci. Dne 10. aprila v Koprivnici. Dne 11. aprila na Vranskem in v Imenem (za svinje) in dne 12. aprila na Bregu pri Ptuji.

Dopisi.

Iz Ivanjec. (Bralno društvo.) Od vseh krajev beremo dopise, le od nas ni duha, ni sluha in bralci bi lahko mislili, da smo zaspali. Pa to ni res. Da se bodo prepričali, hočem tukaj nekaj vrstic napisati, da zvedo, kako da še se tukaj imamo. Hvala Bogu sedaj, ko se nam je sneg, katerega smo tako ježno skozi okna gledali, umaknil, je že veselejši čas; zdaj lahko že delamo zunaj, ter čisti zrak srkamo. Sedaj se nam tudi začenja delo na polji, in ker je bila zima tako dolga, se nam ga je toliko nakopičilo, da ne vemo, katerega bi se najprej lotili. Oh, da bi se le začeli tudi pri nas za delo na narodnem polju vsaj nekoliko brigati. Časopisi nam zmiraj donšajo, kako da se okolo nas snujejo društva in sicer pri sv. Jurji na Ščavnici imajo že pevsko in bralno društvo. Slava njim! Ali bi bilo napačno, ko bi si tudi mi eno osnovali? N. pr. podružnico družbe sv. Cirila ali pa bralno društvo. Posebno bi ugajalo bralno društvo, da bi si mladina lahko izposojevala lepih podučnih bukev ter si pridobivala duševne moči in omike. Mislim, da bi tudi družbenikov ne manjkalo. Sprva bi že menda po časi šlo, pa ko bi ljudje uvideli, da je reč sama na sebi dobra in poštena, ter za blagor naroda, bi koj pristopali. Dragi slov. domoljubi naše fare, katerim Vam je zmožnost dana, tako reč bolj na tanko presoditi in jo vedeti dobro upeljati, da se ne razruši, temveč obilen sad rodi, storite nekaj za pošteno reč, da ne bomo za drugimi zaostali, temveč napredovali v duhu čednosti in kreposti. „Kjer se habri vodja prikaže, tam tudi pogumnih vojakov ne manjka“. Daj Bog, da bi te besede ne bile bob v steno. Zvonimir.

Iz Ljubnega. (Novačenje.) Nesreča se je pri nas, dne 11. m. m. vsled neprevidnosti zgodila. Razdelili so se ta dan „pozivi“ v nabor novih vojakov. V svoji domišljavosti, ki je žalibog premnogokrat mladeničem v tisti dobi, ko imajo „liste“, lastna, so nekateri menda menili, da jim je dolžnost dati za vino, in sicer

bolj, kakor navadno v kozarce pogledati. Trije izmed njih so okolo 9. zvečer šli skozi trg in jeden je z malo zbadljivo besedo hlapca Valentina Stiplovška razžalil, reki mu, da naj gre spat! Razžaljeni ni poznal nikake šale, se začne z njimi prepirati, da nastane pretep. Stiplovšek vzame pri tem nož iz žepa, ter ubode Cirila Premoža v levo nogo tako nesrečno, da mu ravno žilo prereže. Vsled te rane ni bilo njegovemu življenju več rešitve. Kri mu je iztekla, in čez četrto ure bil je mrtev. V. Stiplovška so prijeli in c. k. orožnikom izročili. Doma je od Št. Eme, in je še le pred dobrim mesecem na Ljubno prišel. Ker je Premož le v nogo ranjen, sklepa se, da zločinec ni najhujšega nameraval; vendar nesreča je hotela, da je nož, ki naj se v prepirih ne rabi, smrtno rano zaval.

Iz Cezanjevec. (Krajni šolski svet) Volitve v krajni šol. svet so pri nas povsod povoljno izpadle. Izjemo dela samo Zgornji Kamenščak; tam so izvolili v krajni šolski svet Cezanjevski nekaj posebnega moža, gosp. Ivana Akermana, ki nas opominja na neblage čase Premiersteinove dobe, kojemu je bil enkrat on prava roka, dokler ga ni potem ta gospod sam povrgel, tako da se ne sme več prê pokazati v Ptuji. Ta mož je bil izvoljen po nasvetu g. Iv. Slaviča, krčmarja in posestnika na Kamenščaku; tota pa misli, da ima itak vse Kamenščance že v žepu, ker jim prodaja smrdečo lančevino za dragi denar, ter zna igrati na nemški klarinet in trobiti v nemški rog, naučil se je namreč tudi nekaj po nemški žvekati. In to ga povzdičuje črez vse druge njegove sosedo. Čudna je cela ta reč. Zgornji Kamenščanci boste imeli vendar v Vaši sredini moža poštenjaka, če tudi ne bi bil veliko posestnik, ki je sposoben za ta časten posel in vreden Vašega zaupanja. Ovemu novoizvoljenemu udu krajnega šolskega sveta pa svetujemo, naj pusti ta častni posel, ker ta ni za-nj; g. Slaviču pa: „Povej mi, s kom si se tovarišil, povem ti, kdo si.“

Od Sv. Vrbana pri Ptuji. (Cerkev. Vinogradi.) Že pred večimi leti, ko so bili tukaj č. g. župnik Matijašič, je bilo namenjeno, da bi se naša farna cerkev in sicer takrat celo z nova sezidala. Toda smrt nam je bila gosp. župnika pokosila in tako tudi lepi namen pokvarila, da je vse pri starem ostalo. Da-si je cerkev v resnici premala, vendar pa nam za voljo slabih letin še ni bilo mogoče, da bi si cerkev z nova postavili. Sedaj pa smo dobili dobrotnico, katera je 2000 gld. za povečanje naše farne cerkve sporočila. Bila nam je vsem faranom znana Marija Rojko, vsa skrbna, poštena in pobožna posestnica v Vintanoškem vrhu, katera je v minulem letu v gospodu zastopala. Naš sedanji častiti gospod župnik F. Zmazek so se odločili, kakor hitrej to delo do-

vršiti, ter so že vse potrebno oskrbeli. Res veselo je bilo gledati, s kakim veseljem so farani kamenje, opéko, apno in pések privožali, reči se more: šlo je od vseh strani, kakor „bučele v panj“. V kratkem času je bilo vse potrebno pripravljeno; s tem so župljani pokazali ljubezen do cerkve in svojega častitega gospoda župnika. Slava njim! Sedaj pa že zidarji marljivo delajo in bo ta reč v dveh mesecih že gotova. — Kar naše vinograde zadene, smo pa letos zlo željni, kako da bode; kajti že rezitva je pokazala na zlo slabo. Veči del je pri nas trsje celo suho, ne vemo pa, ali je to samo smod v lanskem letu ali pa zima toliko škodo napravila. Trto, na kateri se grozdje pričakuje, puščali smo celo malo, in še ta, katera je naložena, vidi se suhljasta, in tedaj se vidi vse upanje žalostno. Tedaj bi že zdaj zlo dobro bilo, ko bi srenjski predstojniki stanje vinogradov davkarijski gospodski naznanili.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Družba za zdravstvo na Dunaji tirja, naj se osnuje posebno ministerstvo ali vsaj kak oddelek v notranjem ministerstvu še posebej za zdravstvo. Zdravje je sicer že najdražje blago, toda tako, novo ministerstvo se dozdeva, da bi bilo le predrago. — Ker pride načrt šolske postave kneza Liechtensteina kmalu, ko se snide drž. zbor v razpravo, opomenimo, da je bila za postavbo gledé sedanje ljudske šole leta 1868 večina samo dveh glasov in je imela torej ona že takrat obilo nasprotnikov. — Štajarska dež. hranilnica v Gradci je znižala obresti pri vlogah čez 1000 gld. na $3\frac{1}{2}\%$. Njej se je nabralo preveč denarja ter ne vé, kam ga naj naloži. — V Gradci se prične te dni obravnava zoper necega „bankirja“ Gurré. Mož je po vseh novinah razglaševal, da se dobi pri njem denarja in veliko mu jih je sedlo na limanice. Terjal je od njih nekaj denarja za pisarije, ki bi jih bilo treba, toda denarja jim potlej ni priskrbel. — Na Koroškem je bilo letošnje spomlad plazov na večih krajih, škode je vsled njih precej, ljudi pa na srečo ni bilo nikjer usmrtenih. — Slovenski volilci se posvetujejo marljivo, koga si naj izvolijo za pok. Einspielerja v dež. zbor, toda kar se piše v liberalnih listih o prihodnjem slov. poslanci, to je le sad liberalne domišljije. — V Ljubljani je umrl dr. Val. Zarnik. Mož je bil tudi pri nas na glasu vrlega narodnjaka. Na taborji v Ljutomeru in v Žalci ga je ljudstvo rado poslušalo, ko je govoril o „zjedinjenji Slovencev“. — Vasi Vinica, Podklanci in Golek so na veliko sredo pogorele do tal. Škode je 172.000 gld., cerkev in šolo v Vinici so pa še oteli. — Na Goriškem se je ustanovil odbor, na čegar čelu je grof Coronini, za to, da napravi

tramway na par, t. j. oskrbi nekako železnici podobno prevažanje ljudi. — Slov. otroško zabavišče vzdržuje podružnica sv. Cirila in Metoda v Trstu ter priskrbuje ubožnim otrokom od časa do časa tudi oblačilo. To je lepo pa tudi potrebno, ker živi v Trstu veliko družin slov. delalcev. — Iz ječe v Kopru so trije jetniki pobegnili, toda eden izmed njih še je prišel tisti den nazaj, ostalih dveh pa še menda niso zajeli. — Na Hrvaškem dela se sedaj na to, da se spoprijaznijo Hrvatje in Srbi. Doslej med njimi ni bilo sloge, najbolj zavoljo šole. — V Sisku je mestna hranilnica prevrgla, t. j. za 170.000 gld. ima več dolga, kakor pa denarja. — V Djakovem je bil na veliki petek potres in je trpel kacic 6 sekund, škode pa ni napravil. — Škof Strossmayer pojde dne 5. aprila v Rim in z njim še več hrvaških romarjev. — Ogersko ministerstvo se spopolni te dni ter stopi va-nj grof Albin Csaky, da prevzame ministerstvo notranjih zadev. Pred grofom gre glas, da je hud pomadjarovalec, se vé, da je še tacega treba. — V Galiciji ni ljudem, to je brz ko ne judom, ki imajo žganjarije v rokah, po volji, da hoče vlada večji davek od žganih pijač. Pa ne, da odstopi za to vlada kje od svoje volje!

Vunanje države. O sv. Očetu so zagnali glas, da so nevarno zboleli. To pa ni resnica, kajti na veliko noč so imeli sv. mešo in vzpeli so tudi kardinale. Romarjev prihaja čedalje več v večno mesto, prihodnji teden odpelje se jih pa največ iz našega cesarstva. — Kralj Umberto odpelje se v soboto v Florencijo, da pozdravi anglijsko kraljico, ko tje pride. Le-ta ostane kake tri tedne v lepem mestu. — V Livorni je razpočila petarda pod zvonikom stolne cerkve. Tri osebe, ki so to storile, pa so že ujeli. Izgovarjajo se, da so hotele le malo prestrašiti ljudstvo v cerkvi. — Francoska republika ima sedaj že srečno novo ministerstvo. Na čelu stoji mu Flocquet, doslej predsednik poslaniške kamore. Ko je bilo prejšnje ministerstvo odstopilo, bilo se je bati, da Flocquet ne prevzame ministerstva in vendar je bojda on še edina oseba, ki ima zaupanje večine zmernih poslancev, ki drže republiko po konci. Pravi se tudi da je mož Bismarcku po volji. — General Boulanger ne prevzame poslaništva, češ, da še za-nj ni doba. — Nemški cesar Friderik je podelil Bismarcku dedno kneštvo, maršalu Moltkeju pa prosto knežjo čast. — Puške ima Nemčija že blizu, da vse gotove ter odpušča sedaj delalcev, ki so imeli doslej v raznih tovarnah delo. — Ruski rubelj dobiva sedaj v Berlinu sopet veljavo. Kakor se kaže, veje tedaj v Nemčiji bolji veter za Rusijo, vse eno pa se le-ta še oborožuje na vse pretege. Do konca maja meseca dobode več poljskih topov ali kanonov iz belgijskih tovarnen. Zoper koga jih postavi?

Avstriji bode treba biti previdni gledé Rusije. — V Rumuniji je bila mala rabuka, krivi so je bili nasprotni poslanci, sedaj pa je v Bukareštu nekam vse tiho, skorej neprijetno je tiho. — V Bolgariji se dela na spravo med Karavelovom in Cankovom, oba sta Rusiji prijazna in torej zoper princa Koburskega. Ako se ta moža spravita, ne bode dolgo, da sežeta po princu, ter ga deneta pred vrata. Ubogo bolgarsko ljudstvo! — Kralj Milan je vzprejel te dni drž. poslance ter jim malo, da ne ostro povedal, češ: naj skupščina podpira skoz in skoz njegovo vlado, nikar pa je naj ne ovéra! — V Carjem gradu je bila te dni posebna rabuka. Veliko žensk, žene uradnikov so prišle pred palačo vezirja ali ministra ter so s strašnim krikom tirjale plače, ki jih je vlada njih možem ostala na dolgu. Vezir jim pa ni mogel spolniti želje, in ga je le sultan rešil sitnih žensk, ko mu je poslal nekaj denarja. Take prikazne bojda v Carjem gradu niso redke. — V Masavi se bliža ali čas boja ali pa miru. Abesinski kralj terja sedaj, da italijanska vojska ostane še samo v Masavi, vse druge kraje pa zapusti. Tega se ve, da ne more storiti general San-Marzano. — V Missouri, v Ameriki, so se udrle jame za premog in čez 100 delalcev je našlo v njih rani grob. — Don Pedro, cesar v Braziliji, je na poti v Evropo in sicer pride najprej v Italijo.

Za poduk in kratek čas.

Kruci v Veržeji.

(Konec.)

4. Gregi Balaži, denarja 60 fl., kožuh, dva plašča, dve suknji (32 fl.), štiri vedra vina (5 fl.) in potrupali za 15 fl.;

5. Štefanu Husijan, denarja 16 fl. in dva kožuha (16 fl.);

6. Jerneju Horvatu dve suknji, kožuh (16 fl.), denarja 16 fl., deset motik (2 fl.), šest meric pšenice (3 fl.) in dvanajst polovnjakov vina (120 fl.);

7. Luki Rubiniču, denarja (5 fl.), rdeči ovratnik (2 fl.), štiri vedra vina (5 fl.) in potrupali so za 15 fl.;

8. Andreji Štefanecu, denarja 16 fl., dva kožuha (20 fl.), dve suknji (12 fl.), srebrne gumbé (8 fl.);

9. Ivanu Auerju, dva kožuha (52 fl.) suknjo (12 fl.), zlat prstan (15 fl.), cinaste posode za 30 fl.;

10. Gregi Šonaji, dva kožuha (19 fl.) in suknjo (6 fl.);

11. Tomažu Slani, denarja 10 fl., in kožuh (8 fl.);

12. Andr. Šeguli, kožuh in suknjo (13 fl.);

13. Jurju Janžekoviču štiri kožuhe (35 fl.);

14. Ivanu Pušenjaku, dve suknji in dva samokresa (19 fl.);

15. Mihajlu Štefanecu suknjo (5 fl.), kožuh (10 fl.), denarja 12 fl.;

16. Simonu Pavličiču 118 vatlov platna (36 fl.), kožuh in dve janjki (24 fl.);

17. Balažu Antoloviču, denarja 8 fl., in potrupali so za 12 fl.;

18. Štefanu Slama suknjo (8 fl.), vina za 20 fl. in denarja 10 fl.;

19. Ivanu Fürstu suknjo (9 fl.), kožuh (8 fl.), in denarja 7 fl.;

20. Jurji Seršenu, dva kožuha (24 fl.) in denarja 5 fl.;

21. Andražu Verbnjaku, denarja 20 fl., suknjo in kožuh (24 fl.);

22. Jurju Kšeli, denarja 8 fl. in suknjo (7 fl.);

23. Mateju Jurši, suknjo (6 fl.) in denarja 9 gold.;

24. Jurji Štefanecu, državnega denarja 79 fl. 48 kr. (menda od soli ali mitnine) in suknjo (10 fl.);

25. Mateju Vogrinu, dva polovnjaka vina (20 fl.);

26. Jurju Vogrinu, denarja 8 fl.;

27. Milošu Smodišu, štiri polovnjake vina (50 fl.), in osemnajst telečjih kož (14 fl.);

28. Mateju Kralju, suknjo (7 fl.) in denarja 6 fl.;

29. Ivanu Šantelju dva srebrna pojasa (41 fl.), denarja 24 fl., dva kožuha in dve suknji (45 fl.);

30. Štefanu Korošcu, kožuh in tri suknje (35 fl.), denarja pa 12 fl.;

31. Martinu Gabercu, vse kovaško orodje (10 fl.) in kožuh (9 fl.);

32. Jakobu Lajhu, kožuh in tri suknje (20 fl.), denarja 9 fl.;

33. Juriju Koroši, zlat prstan (9 fl.), denarja 45 fl. in usnja za 87 fl.

Zraven te škode so še odgnali Kruci 28 glav živine, namreč 21 konjev, 2 vola, 4 krave in 1 telico.

Tudi so v Novaščaku požgali Veržencem štiri viničarije in štiri Veržence, namreč dva varaška sina, enega štantnara in enega hlapca, so zvezali in v Muro vrgli.

Zavoljo takšnih grozovitosti pač ne moremo Štefanu Ropoši zameriti, ako je bil kot zmagovalec tudi neizprosljiv ter niti otrokom ni prizanesel.

Pri Veržeju ubiti Kruci ležé v treh gomilah blizu Veržeja, namreč pri Hrastku na vzhodni strani, pri Studenčku kraj Mure in pri Bunčkem križu.

Iz vsega, kar smo tukaj slišali o bojih Veržencev s Kruci razvidimo, da so se Verženci svojih sovražnikov krepko branili, da so bili

nekdanji Verženci vrli junaki, na katere so slobodno njih vnuki ponosni.

Lovro Janžekovič, Verženski župnik.

Smešnica 14. Berič prižene tatú pred sodnika. Ta ga že pozna, kajti ne stoji več na prvo pred njim. „Nesrečnež“, reče mu sodnik, „ali veš, zakaj si pa iz nova pri sodnji?“ — „Znam“, odgovori tat, „kaj pa da znam, zakaj čejo mene pred sodnijo ali čemu bi, g. sodnik, bili pri sodnji, ko bi ne bilo nas, tega pa ne znam“.

Razne stvari.

(Cesarjev dar.) Svitli cesar so darovali za pogorelce v vaséh Vinica, Predklanci in Golek 1000 gld.

(Imenovanje.) Deželne sodnije svetovalec g. dr. Jos. Galé v Celji imenovan je državnim pravnikom v Ljubljani. G. dr. Jurij Pučko je imenovan za c. kr. notarja v Žužemberku na Kranjskem.

(Na znanje.) Bralno društvo pri sv. Jurji ob Ščavnici obhaja dne 15. aprila t. l. svoj občni zbor v gostilni g. Vaupotiča. Začetek bode ob 4. uri popoldne ter vabi na zbor ude in tudi druge rodoljube uljudno odbor.

(Občni zbor.) Drugo nedeljo po Veliki noči, t. j. dne 15. aprila ob 4. popoldne obhaja podružnica sv. Cirila in Metoda v Gornjemgradu svoj letošnji občni zbor v prostorih tukajšnje čitalnice in k njemu vabi vse p. n. ude uljudno Načelništvo.

(Vabilo.) Matica slovenska ima svoj redni veliki zbor, v sredo 18. aprila 1888 ob 4. uri popoldne v mestni dvorani v Ljubljani. Vrsta razpravam: 1. Predsednikov ogovor. 2. Račun o društvenem novnem gospodarstvu v dobi od 1. jan. do 31. dec. 1887. 3. Volitev treh računskih presojevalcev. (§ 9. a. dr. pravil.) 4. Proračun za l. 1889. 5. Letno poročilo o odbo-rovem delovanju v dobi od 1. aprila 1887. do 1. aprila 1888. 6. Dopolnilna volitev društvenih odbornikov. 7. Samostojni predlog odborov. 8. Posamezni predlogi in nasveti.

Odbor.

(Razpis.) Za c. kr. konjištvo v Gradci se razpisuje dobava sena; ona znaša na mesec 1100 novih centov. Ponudbe vzprejemlje vojaško založništvo v Gradci do dne 16. aprila.

(Most.) Prek Drave naredi se pri Ormoži most, da veže Štajarsko in Hrvaško. Tak most bi bil velika dobrota za one kraje.

(Neprevidnost.) Na veliki petek je M. Erker, vincarica v Morji, Franske župnije, zaprla svoje tri otroke, katerih leta še ne šteje v kup celih 9 ter je šla po svojih opravilih. Ko se za nekaj časa vrne, najde hišo vso v dimu, otroke pa zadušene.

(Smrtna kosa) Dne 2. aprila je umrl g. Rafajel Mikuš, c. kr. davkarski kontrolor v Soštanji. Bil je ranjki vesten uradnik in zanesljiv narodnjak.

(Učnina) Odkar je dr. pl. Gautsch minister za uk in bogočastje, imamo na srednjih šolah že marsikatero novotarijo, katera se nam ne kaže, da je koristna. V njih vrsto šteje se tudi vzvišanje učnine na latinskih šolah. Stariši, ki živé v mestih, kjer so take šole, ne čutijo toliko, kolikor taki, ki živé zunaj, tega davka, vendar pa še po „D. W.“ hodi vse preveč kmečkih ali boljše slovenskih sinov v šole. Taki so naši liberalni Nemci.

(Slovstvo.) „Narodne biblioteke“, ki jo izdaje g. J. Krajec, knjigar v Novem mestu, izšel je 24., 25. in 26. snopič. V 24. snopiči objavlja se „spisje“, katero je priredil g. Peter Miklaveč, posestnik v Ribnici na Pohorju.

(Stritarjevih zbranih spisov) prišlo je že 40 zvezkov na svitlo. Zvezku je cena 25 kr.

(Polajšanje za davkoplačilce.) Trgovinski minister namerava način, po katerem se sedaj davek plača, spremeniti tako, da lahko vsak davkoplačilec davek pošilja davkarskemu uradu po poštni nakaznici.

(Novačenje.) Za Celjsko mesto bilo je novačenje dne 3. t. m. Izmed 48 novakov bili so le 4 sposobni za vojaško službo.

(Posojilnica v Mariboru) je imela meseca marca t. l. dohodkov 30.019 fl. 92 kr., stroškov 25.349 fl. 67 kr., toraj skupaj prometa 55.369 fl. 59 kr.

(Velika voda.) Dne 28. marcija se je razbil splav desek na Dravi pri sv. Ožbaltu. Splavci so se rešili, deske pa so splavale naprej po deroči Dravi.

(Tatvina.) Tatu, ki je kradel v župnjski hiši pri sv. Petru pri Mariboru, je ime Jan. Tuš. Doma je v Andrencih, župnije sv. Antona v slov. gor. Blizu polovico ukradenega denarja so našli v njegovi hiši pod streho.

(Trtna uš.) Leta 1880 je bila trtna uš pri nas na Štajarskem 3 ha. vinogradov okužila, leta 1881 že 34 ha, leta 1882 pa 84 ha., leta 1884 celo 408 in leta 1886 že 1168 ha. Štajarska dežela ima 34.056 ha. vinogradov in jih je torej že 3.4 % bolnih.

(Koliko šol je v Evropi?) Francoska dežela ima 71.000 šol s 5 milj. učencev, Nemčija ima 60.000 šol s 5 milj. učencev, Avstrija 29.000 šol s 3 milj. učencev, Španija 29.000 šol s 2 milj. uč., Angleška 58.900 šol s 3 milj. uč., Italija 47.000 šol s 2 milj. uč. in Rusija 32.000 šol s 1 milj. učencev.

(Velika lakota) nastala je na Tirolskem v okraju Klausen, to pa po večletnih slabih žetvah in vremenskih neizgadah.

(Konjski tat.) Nepoznan človek je v noči na veliki četrtek ukradel v Slov. Bistrici mlado kobilo iz zaprtega hleva ter jo je pobrisal z njo proti Mariboru, v Maribor pa ni prišel ter so ga tu zastonj iskali.

Loterijne številke:

V Gradcu 31. marca 1888: 25, 36, 69, 64, 38
Na Dunaju " " 18, 27, 29, 7, 56

Za sveto birmo!

Velika zbirka molitvenih knjig v obeh deželnih jezikih, lepo vezanih od 25 kr. do 8 gld. priporoča

Edvard-a Ferlinc-a

prodajalnica knjig in papirja
v Mariboru, gosposke ulice 3.

Vse molitvene knjige se lepo vežejo, vsa dela knjigovezna se izvršujejo v lastni knjigovezarni točno in cenó. 1-3

Krajevni in potovalni slovník

avstrijsko-ogerske dežele,

sestavljen od

Josipa pl. Kendler in Leop. Siller.

Krajevni in potovalni slovník obsega vse vesi avstrijsko-ogerske dežele in vse železniške, pošne, parobrodne in brzojavne postaje z imeni železniških in parobrodskih podvzetij, zato potrebna in imenitna knjiga za vsakega.

Krajevni in potovalni slovník, sestavljen po današnjih prometnih razmerah, posebno imenitna knjiga za c. k. vojake in vojaške uradnike, ker se v njej nahaja natančna lega vsacega kraja avstro-ogerske dežele, posebno važna tudi za pošne, železniške in brzojavne uradnike.

Krajevni in potovalni slovník ima posebno vrednost za vsakega odvetnika, bilježnika, sodnika itd., ker je pri vsaki vasi politični in sodnijski okraj pridjan, tudi za vsakega oskrbnika, fabrikanta, trgovca, popotnika im- in exportirja itd., ker je pri vsakem kraju pošta, železnica, oziroma zadnja poštna železniška postaja pridjana.

Krajevni in potovalni slovník

pride na svetlo v 30 zvezkih po 30 kr. ali cena za celo knjigo 7 gld. in se dobi pri vseh knjigarjih, kakor tudi pri založniku

Leop. Siller, Dunaj I., Grünangergasse 1.

2-10

Slovo!

Preselivši se od sv. Jurija v Slov. gor. v Dornavo pri Ptuji kličem vsem tamošnjim prijateljem veselo alelujo in prisrčno zahvalo za blagodušno gostoljubnost in naklonjenost. Ob enem pa priporočam mojega naslednika Vašej prijaznosti, da ga sprejmete z nado: on Vam bode pravi prijatelj in versko-nraven odgojitelj Vaši mladeži. Z Bogom! Vaš prijatelj

Svoimir Šnudrl.

Na Dornavi, dne 1. aprila 1888.

Pri šolskih sestrah v Mariboru

je na prodaj:

Veliko bandero s podobami sv. Alojzija in sv. Antonija Pad. iz rudečega svilnatega damasta.

Veliko bandero s podobami Marije brezmadežne in Marije sv. rožnega venca iz volnatega damasta.

Bela mešna obleka z zlatom všita (ročno delo).

Dva bela mešna plašča s pravimi zlatimi robi. 2-3

Semenski krompir „Elefant“

jako rodovit, se dobi, dokler ga bode kaj, pri Jan. Vidoviču, posest. v Sobetincih, pošta Možganci, pol hektolitra ali novega vagana za 1 gld. 2-2

V zalogi tiskarne sv. Cirila v Mariboru se dobi:

„Duhovni vrtec“

ali

„Molitvenik“

za katoliško mladež s podukom za sv. birmo.

Vezen v črnem usnju z zlatim obrezkom brez kopče gld. —.85

Vezen v črnem usnju z zlatim obrezkom s kopčo —.95

Vezen v chagriu s tesnim okvirom in s križem 1.70

Vezen v chagrinu z okvirom iz nikeljna 1.80

Posamezni iztisi po pošti v črnem usnju 5 kr., v chagrinu 10 kr. več.

„Poduk za sv. birmo“

Cena 10 kr.